

عملیات زمینی رژیم صهیونیستی در نوار غزه؛ چالش‌ها و موانع
سیدجعفر رضوی^۱

فصلنامه مطالعات راهبردی جهان اسلام، سال بیست و چهارم، شماره ۳، پیاپی ۹۵، پاییز ۱۴۰۲؛ صفحات ۵۲ - ۲۹

تاریخ پذیرش نهایی: ۱۴۰۲/۱۰/۳۰

تاریخ دریافت: ۱۴۰۲/۰۸/۱۰

چکیده

غافلگیری رژیم صهیونیستی در عملیات «طوفان الاقصی»، منجر به این شد که رژیم صهیونیستی برای به دست آوردن حیثیت از دست رفته خود، عملیات زمینی را تا رسیدن به دو هدف برای خود تعریف کند: آزادی اسیران در بند مقاومت و از بین بردن جنبش حماس؛ اما این عملیات زمینی که از هفته سوم جنگ آغاز شد با موانع و چالش‌هایی روبه‌رو بود. چالش‌های داخلی رژیم صهیونیستی، چالش‌های نوار غزه، چالش‌های منطقه‌ای و چالش‌های بین‌المللی، چهار دسته موانع را در مقابل عملیات زمینی رژیم صهیونیستی قرار دادند. چالش‌های داخلی رژیم، شامل دو دسته موانع برای عملیات زمینی است: موانع لجستیک و مخالفت محافل سیاسی. چالش‌های نوار غزه شامل جنگ تونل‌ها، شگفتانه‌های مقاومت و اسیران در بند مقاومت است. چالش‌های منطقه‌ای را، راهبرد اتحاد جبهه‌های مقاومت، و موضع منفی کشورهای منطقه، تشکیل می‌دهند. چالش‌های بین‌المللی رژیم در عملیات زمینی نیز متشکل از چهار دسته مانع است که عبارتند از: انتقادهای نهادهای بین‌المللی به عملکرد رژیم صهیونیستی، انتقاد کشورهای مختلف به عملیات زمینی رژیم صهیونیستی، مخالفت‌های شدید مردمی و افکار عمومی علیه رژیم صهیونیستی و از دست دادن حمایت حامیان کلیدی. این مجموعه عوامل، حرکت زمینی رژیم صهیونیستی در عملیات زمینی را کند کرده است و می‌تواند در ادامه مانع حرکت آن شوند. ضمن آن که همین عوامل و موانع می‌توانند در دوران پس از جنگ، برای رژیم صهیونیستی مشکلات عدیده‌ای را به وجود آورند و در عرصه بین‌المللی و منطقه، موجب افزایش انزوای این رژیم شوند.

واژگان کلیدی

طوفان الاقصی، غزه، رژیم صهیونیستی، عملیات زمینی

عملیات زمینی رژیم صهیونیستی در نوار غزه؛ چالش‌ها و موانع.....

عملیات «طوفان الاقصی» که ۷ اکتبر ۱۵/۲۰۲۳ مهر ۱۴۰۲، از سوی جنبش مقاومت اسلامی فلسطین، حماس، انجام شد. تحولی شگرف در فلسطین و منطقه غرب آسیا به وجود آورد. این تحول، ضمن ایجاد تغییر در موازنه قوا در فلسطین و منطقه غرب آسیا، نقاط ضعف رژیم صهیونیستی را برجسته کرد و نشان داد به رغم همه ادعاهای نظامی و اطلاعاتی و بزرگ نمایی‌هایی که غرب و رژیم صهیونیستی در این زمینه انجام می‌دهند، رژیم صهیونیستی از آسیب‌پذیری بالایی در هر دو عرصه نظامی و اطلاعاتی برخوردار است.

عملیات طوفان الاقصی در وهله اول یک شکست بزرگ اطلاعاتی برای رژیم صهیونیستی به حساب می‌آید. تمام منظومه اطلاعاتی رژیم صهیونیستی که شامل سه دستگاه عریض و طویل و اصلی، یعنی دستگاه اطلاعات خارجی «موساد»، دستگاه اطلاعات داخلی «شاباک» و دستگاه اطلاعات ارتش «آمان» است. نه تنها عملیاتی به وسعت تمام شهرک‌های اطراف نوار غزه را پیش‌بینی نکرده بود؛ بلکه در زمان اجرای عملیات طوفان الاقصی از سوی جنبش حماس، هیچ هشدار جدی بازدارنده‌ای صادر نکردند (<https://jewishinsider.com/2023/>). تنها داده‌هایی که پس از عملیات طوفان الاقصی منتشر شد و مدعی است از برخی محرکات، متوجه نوعی اقدام شده بود، مربوط به چند تک‌گزارش فردی است که رژیم صهیونیستی ادعای کند برخی نیروهای اطلاعاتی از آن مطلع شده بودند؛ اما گزارش این افراد با اهمال و اغماض مافوق‌شان نادیده انگاشته شده است.

پس از اجرای عملیات طوفان الاقصی و شوک بزرگی که بر اثر غافلگیری به رژیم صهیونیستی وارد شد، تنها اقدامی که می‌توانست افکار عمومی رژیم صهیونیستی را اقناع کند، حمله به مقاومت و وارد کردن ضربه‌ای سنگین به آنها بود که در قالب دو هدف از سوی مقامات رژیم صهیونیستی برای پاسخ به عملیات طوفان الاقصی در دستور کار ارتش رژیم صهیونیستی قرار گرفت

(<https://www.fdd.org/analysis/۲۰۲۳>):

آزادی تمام اسیران رژیم صهیونیستی؛
از بین بردن جنبش حماس.

تحقق این دو هدف تنها با عملیات زمینی در نوار غزه برای رژیم صهیونیستی ممکن می‌شود. بنابراین، رژیم صهیونیستی در کنار حملات هوایی سنگین در نوار غزه، که چند ساعت پس از آغاز عملیات طوفان الاقصی آغاز شد، یک عملیات زمینی وسیع و بلندمدت را برای تحقق دو هدف تعریف شده از سوی مقامات این رژیم طراحی کرد؛ اما به رغم اعلام قطعیت انجام عملیات زمینی از سوی ارتش این رژیم، این عملیات سه هفته پس از آغاز عملیات طوفان الاقصی آغاز شد و به شدت کند پیش رفت. علاوه بر آن که با استمرار عملیات زمینی و نبود نشانه‌هایی که تحقق اهداف رژیم صهیونیستی در عملیات زمینی را تأیید کند، این تردید را به وجود آورد که آیا عملیات زمینی می‌تواند رژیم صهیونیستی را به خواسته‌هایش برساند یا نه؟

تردید در اینکه عملیات زمینی امکان تحقق اهداف رژیم صهیونیستی را دارد یا نه، به دلیل موانع و چالش‌هایی بود که رژیم صهیونیستی در اجرای عملیات زمینی با آن مواجه بود. این چالش‌ها و موانع را می‌توان در چهار بخش دسته‌بندی کرد:

۱. چالش‌ها و موانع داخل رژیم صهیونیستی؛
۲. چالش‌ها و موانع مرتبط با نوار غزه؛
۳. چالش‌ها و موانع منطقه‌ای؛
۴. چالش‌ها و موانع بین‌المللی.

۱. چالش‌ها و موانع داخل رژیم صهیونیستی

در داخل رژیم صهیونیستی دو دسته چالش در مقابل ارتش رژیم صهیونیستی قرار داشت که مانع عملیات زمینی در آغاز و استمرار آن پس از شروع عملیات زمینی می‌شد:

۱. چالش‌ها و موانع سخت‌افزاری و لجستیک؛
۲. چالش‌ها و موانع برآمده از محافل مخالف با عملیات زمینی.

ارتش رژیم صهیونیستی برای ورود زمینی به نوار غزه از محدودیت‌های سخت‌افزاری و لجستیک رنج می‌برد. در کنار این کمبودهای لجستیک، خلأ اطلاعاتی ناشی از طوفان الاقصی و مشکل نیروی رزمی میدان، بخش دیگری از چالش‌های سخت‌افزاری و لجستیک ارتش رژیم صهیونیستی را تشکیل می‌دهد.

کمبودهای لجستیک ظاهراً در همان روزهای نخست عملیات طوفان الاقصی از سوی این رژیم به ایالات متحده آمریکا و متحدان اروپایی آنها اعلام شد؛ چراکه در همان آغازین روزهای عملیات، ارسال محموله‌های تسلیحاتی از آمریکا و غرب برای رژیم صهیونیستی آغاز شد و تاکنون ادامه دارد. عملیات زمینی رژیم صهیونیستی سه هفته پس از آغاز عملیات طوفان الاقصی، از سوی ارتش رژیم صهیونیستی کلید زده شد و مهم‌ترین عامل در این تأخیر، کمبودهای لجستیک و سخت‌افزاری رژیم صهیونیستی بود.

مهم‌ترین کمبودهای لجستیک ارتش رژیم صهیونیستی به قرار زیر بود:
 تجهیزات و ادوات عمومی و زرهی: رژیم صهیونیستی با اهدافی که برای عملیات زمینی تعریف کرد، عملاً یک جنگ درازمدت در نوار غزه را مقابل خود قرار داد که در اظهارات برخی مقامات این رژیم، تا یک سال استمرار خواهد داشت. از آنجا که رژیم صهیونیستی مجموع نیروهای رزم زمینی خود را ۴۰۰ هزار نفر اعلام کرده است، تهیه ادوات عمومی، شامل سلاح فردی، لباس و کلاه خود نظامی و ادوات و مهمات فردی برای این تعداد نیروی رزم زمینی برای یک سال، قطعاً در ابتدای جنگ در توان رژیم صهیونیستی نبوده است. در ادامه نیز تأمین آن، به حمایت از سوی دیگر کشورهای همراه رژیم نیاز دارد. این عامل هم در ابتدای جنگ مانع آغاز سریع عملیات زمینی شد و هم آن که با استمرار جنگ در عملیات زمینی رژیم صهیونیستی تعلق و خلل ایجاد کرد (<https://www.aljazeera.com>).

برخی گزارش‌های رسانه‌ای و اظهارات سربازان رژیم صهیونیستی، حکایت از آن داشت که برخی از واحدهای نیروهای ذخیره رژیم صهیونیستی، پس از فراخوان، به دلیل نداشتن تجهیزات فردی و سلاح،

امکان آماده شدن برای ورود به عملیات زمینی را نداشته‌اند. علاوه بر ادوات و تجهیزات عمومی، کمبود خودروهای زرهی و تانک نیز یکی از موانع و چالش‌های رژیم صهیونیستی بود. نیروی زمینی ارتش رژیم صهیونیستی یک واحد زرهی پایه است. به این معنا که مبنای حرکت نیروی زمینی ارتش رژیم صهیونیستی بر اساس حرکت زرهی‌ها و تانک‌های این رژیم است که برای نیروی پیاده، حمایت ایجاد می‌کند و نیروی انسانی، تحت حمایت زرهی و تانک، پیشروی می‌کند. حرکت چند صد هزار نیروی رزمی در عملیات زمینی با وسعت منطقه عملیاتی تعریف شده از سوی رژیم صهیونیستی، نیازمند چند صد دستگاه تانک، زرهی و نفربر برای آغاز عملیات است و با توجه به خسارت‌هایی که این زرهی‌ها در طول عملیات می‌بینند، چند صد دستگاه تانک، زرهی و نفربر ذخیره نیز باید آماده باشند که در صورت آسیب‌میدانی، جایگزین شوند.

با توجه به تعریف زمان یک‌ساله برای جنگ، حتی اگر رژیم صهیونیستی در شروع عملیات نیاز به زرهی، تانک و نفربر نداشت، استمرار جنگ این نیاز را به وجود می‌آورد؛ چرا که عدم جایگزینی این دسته از ادوات برای ارتشی که پایه حرکت زمینی‌اش زرهی پایه است؛ به معنی ناتوانی در ادامه جنگ و عقب‌نشینی قبل از تحقق اهداف خواهد بود.

این در حالی است که بر آورد صهیونیست‌ها از عملیات زمینی، شامل تلفات سنگین زرهی، تانک و نفربر نبود و آنها تصور این را نمی‌کردند که تا این اندازه متحمل خسارت در تجهیزات زرهی شوند. ابو عیید، سخنگوی گردان‌های عزالدین قسام، شاخه نظامی جنبش حماس، در پایان چهارمین هفته عملیات زمینی رژیم صهیونیستی از هدف قرار گرفتن ۳۳۵ تانک، زرهی، نفربر و بولدوزر رژیم صهیونیستی از سوی نیروهای مقاومت خبر داد (<https://www.popularmechanics.com>).

آماري که از سوی صهیونیست‌ها به هیچ وجه اعلام نشد؛ اما اقدام ارتش رژیم صهیونیستی در وارد کردن دوباره تانک‌های از رده خارج نسل سوم «مرکوا» به سازمان رزم زمینی‌شان، آن را تأیید می‌کند؛

تانک‌هایی که چند سال قبل از سازمان نظامی خارج شده و جای خود را به تانک‌های نسل چهارم «مرکاو» داده بودند و گفته می‌شد قرار بود به چند کشور غربی و آسیایی فروخته شوند؛ اما به ناگاه دوباره وارد سازمان رزم زمینی رژیم صهیونیستی شدند (<https://www.timesofisrael.com>).

ادوات و سلاح‌های خاص برای مقابله با مقاومت: ارتش رژیم صهیونیستی یک ارتش کلاسیک با الگو برداری از ارتش انگلستان و ایالات متحده است. در جنگ کلاسیک، آنچه رخ می‌دهد، آغاز حمله با عملیات پشتیبانی توپخانه و نیروی هوایی پیش از حرکت نیروهای زمینی است و پس از آن است که نیروهای زمینی با حمایت زرهی و تانک پیشروی می‌کنند.

اما ساختار گروه‌های مقاومت همچون ارتش رژیم صهیونیستی نیست؛ بلکه گروه‌های مقاومت بر اساس جنگ نامتقارن ساختار بندی شده‌اند. در جنگ نامتقارن یا به اصطلاح برخی، جنگ پارتیزانی یا جنگ شهری، ادوات سخت مثل تانک و زرهی کارایی ندارد. سلاح‌های سبک و کیفی که در عین دادن قدرت محرک بالا به مبارزان، ضربات آنها را سنگین و کاری می‌سازد. در گروه‌های مقاومت به کار گرفته می‌شوند. از سوی دیگر در جنگ نامتقارن، رویارویی مستقیم کمتر رخ می‌دهد. به همین دلیل، ارتش کلاسیک نمی‌تواند بر اساس آموزش‌هایی که دیده است با آنها روبه‌رو شود. این رویارویی به سلاح‌هایی خاص نیاز دارد؛ سلاح‌هایی که بتواند در مقابل کیمین‌های جنگ نامتقارن، قدرت طرف مقابل را خنثی کند و سرعت و محرک بالا را از آنها بگیرد. این بخش اول از سلاح‌هایی است که صهیونیست‌ها به آنها در عملیات زمینی نیاز دارند.

در بخش دوم، که ویژه نوار غزه است، به دلیل نوع ساختار جنگ گروه‌های مقاومت در نوار غزه، که از جنگ تونل‌ها استفاده می‌کنند، صهیونیست‌ها به سلاح‌های خاصی نیاز پیدا کردند تا بتوانند در جنگ نامتقارن با گروه‌های مقاومت در نوار غزه از آنها استفاده کنند. صهیونیست‌ها در این زمینه از آمریکایی‌ها درخواست ارسال بمب‌های سنگر شکن کردند؛ بمب‌هایی که امکان نفوذ چندده متری در زمین را داشته و پس از نفوذ چندده متری، توان مخرب شدید در عرض رادار همان عمق دارد

(<https://www.aljazeera.com>). برآیند کارشناسان نظامی رژیم صهیونیستی این بود که تنها این نوع از بمب‌های توپان در جنگ تونل‌ها به کمک رژیم صهیونیستی بیاید؛ بمب‌هایی که تنها آمریکایی‌ها آن را در اختیار دارند و نیاز به آنها برای صهیونیست‌ها موجب تعلل در عملیات زمینی شد (<https://www.wsj.com>).

از سوی دیگر، جنگ تونل‌ها برای صهیونیست‌ها لزوم به کارگیری تجهیزات تازه را که بتواند خطر تونل‌ها را بکاهد یا پس از کشف ورودی تونل برای ایمن و خنثی‌سازی آن به کار گرفته شود، ضروری کرد. تجهیزات چون ربات‌های کنترل‌شونده از راه دور که مجهز به حسگرهای حرارتی و حرکتی باشند تا بتوانند پس از کشف دهانه تونل‌ها، بدون خطر داخل آن را اسکن کرده و از خطرناک نبودن آن اطمینان حاصل کنند.

اینکه این روش‌ها چقدر برای صهیونیست‌ها مفید بوده و امکان مقابله با خطر تونل‌ها را برای آنها فراهم کرده، مسئله دومی است که مجال و موضوع بحث این نوشته نیست و در جایی دیگر باید به آن پرداخته شود؛ اما از آنجا که جنگ تونل‌ها همواره یک معضل جدی برای صهیونیست‌ها بوده است، آنها را به این سمت سوق داده است که کم‌هزینه‌ترین راه موجود برای مقابله با تونل‌ها، استفاده از این تجهیزات است. بنابراین، بدون این تجهیزات، امکان مقابله با تونل‌های مقاومت و اطمینان از بی‌خطر بودن آنها پس از کشف دهانه تونل، مقدور نخواهد بود و همین امر، این تجهیزات را به ابزاری ضروری برای ورود زمینی تبدیل کرد و کمبود آن به مانعی در توسعه عملیات زمینی تبدیل شد.

مشکل کمبود سرباز و نیروی انسانی: ساختار ارتش رژیم صهیونیستی بر سربازانی استوار است که طبق قانون سربازی عمومی در ارتش خدمت می‌کنند؛ یعنی در حقیقت، نیروی رزمی یگان‌های نظامی رژیم صهیونیستی از سربازی اجباری تأمین می‌شوند. این نیروها پس از پایان دوره خدمت اجباری، به یگان‌های احتیاط یا ذخیره تبدیل می‌شوند که در زمان جنگ، فراخوان می‌شوند.

بر اساس اعلام رژیم صهیونیستی، بخشی از نیروهای ذخیره در زمان آغاز عملیات طوفان الاقصی خارج از سرزمین‌های اشغالی بودند و

بیشی - از این نیروها بازنگشتند (<https://www.haaretz.com>). رژیم صهیونیستی برای انتقال بخش دیگری از این نیروها، نیاز به زمان داشت و این امر در انجام عملیات زمینی تعلل جدی ایجاد کرد. معضل دیگر رژیم صهیونیستی در خصوص نیروی انسانی، تقسیم نیروهایش در چند جبهه بود. هم‌زمان با آغاز عملیات طوفان الاقصی، مقاومت اسلامی از لبنان و جولان سوریه در شمال، دست به حمله علیه رژیم صهیونیستی زدند. این حملات در کنار عملیات‌های مقاومتی گروه‌های مقاومتی در کرانه باختری، رژیم صهیونیستی را عملاً در سه جبهه درگیر کرد. درگیری در سه جبهه، مستلزم تقسیم نیروی انسانی در هر سه جبهه است و همین امر، موجب شد رژیم صهیونیستی قریب ۱۰۰ هزار نیروی رزمی خود را در منطقه شمالی نگاه‌دارد (<https://www.wsj.com>)؛ مسئله‌ای که سید حسن نصرالله در یکی از سخنرانی‌های خود به آن اشاره کرد و یادآور شد که حزب الله با حملاتی که انجام داده است، بیشی - از ارتش رژیم صهیونیستی را در شمال مشغول کرده است.

در کنار اینها، با ورود انصارالله یمن به عرصه جنگ و شلیک‌هایی که به سمت جنوب فلسطین اشغالی انجام داد، جبهه جدیدی را علیه رژیم صهیونیستی در آن منطقه ایجاد کرد و بیشی از تمرکز و نیروی انسانی رژیم صهیونیستی را به آن نقطه معطوف داشت.

اما این، تنها بیشی - از معضل نیروی انسانی رژیم صهیونیستی بود. با گذشت زمان و طولانی شدن روزهای جنگ، به مرور هزینه‌های سنگین جنگ رژیم صهیونیستی را به این سمت سوق داد که بیشی - از نیروهای ذخیره فراخوان شده را از میدان بازگرداند (<https://www.aa.com.tr/en>). این مسئله موجب شد که رژیم صهیونیستی در تنگنای کمبود نیروی انسانی قرار گرفته و ادامه جنگ نیز برای این رژیم در هاله‌ای از ابهام قرار گیرد.

شکست اطلاعاتی و عدم اطمینان به ساختار اطلاعات نظامی: پس از غافلگیری رژیم صهیونیستی در عملیات طوفان الاقصی، نخستین مطلبی که همه اذهان را به سمت خود برد، شکست اطلاعاتی این رژیم بود. هیچ یک از

دستگاه‌های اطلاعاتی رژیم صهیونیستی موفق به پیش‌بینی این حمله نشدند. بنابراین، نوعی عدم اعتماد به این دستگاه‌های اطلاعاتی هم در بین مردم و هم در میان مقامات رژیم صهیونیستی به وجود آمد (<https://www.israeldefense.com>). تاجایی که بنیامین نتانیاهو، نخست‌وزیر رژیم صهیونیستی ضمن مقصردانستن فرماندهان دستگاه‌های امنیتی در مصاحبه‌های متعدد، مشاوران دیگری را برای حملات جدید انتخاب کرد. نکته مهم در این بخش، آن بود که دیگر این دستگاه‌ها برای حمله جدید نیز قابل اطمینان نبودند. بنابراین، اطلاعاتی برای حمله زمینی وجود نداشت و ارتش برای ورود به عملیات زمینی، به شناسایی و جمع‌آوری اطلاعات جدید نیاز داشت؛ جمع‌آوری‌هایی که با کمک آمریکایی‌ها صورت گرفت؛ اما باز هم چندان نتیجه بخش نبود و عملاً عملیات زمینی را با اختلال مواجه کرد. این مسئله در بین مقام‌های رژیم صهیونیستی اختلافات عدیده‌ای نیز ایجاد کرد.

۲-۱. چالش‌ها و موانع برآمده از محافل مخالف با عملیات زمینی

یکی از موانع جدی برای عملیات زمینی رژیم صهیونیستی، مخالفانی هستند که در محافل سیاسی و اجتماعی با ورود زمینی رژیم صهیونیستی از ابتدا مخالف بودند و کماکان به مخالفت خود ادامه می‌دهند. این جریان‌ها را می‌توان به دو بخش تقسیم کرد:

- جریان‌های سیاسی مخالف عملیات زمینی؛

- جریان‌های اجتماعی و مردمی مخالف عملیات زمینی.

جریان‌های سیاسی مخالف عملیات زمینی: این جریان‌ها عمدتاً جریان‌های صلح‌طلب و چپ‌گرایی هستند که برخی مخالف جنگ و برخی دیگر حامیان طرح دودولتی و تشکیل کشور مستقل فلسطین هستند. این جریان اگرچه در عملیات طوفان الاقصی همچون جنگ‌های گذشته قوی وارد میدان نشد؛ اما در عرصه رسانه‌ای توانست خود را نشان دهد و مخالفت‌های جدی با عملیات زمینی رژیم صهیونیستی انجام دهد. به ویژه که بخشی از این جریان

از طریق مؤسساتی که سال‌های گذشته تأسیس کرده، مؤسساتی چون «بتسلیم»، «صلح اکنون»، «یش دین»، «العداله»، «الحق»، «هاموگد» و «شکست سکوت»، علیه جنایت‌های رژیم صهیونیستی دست به اقدام حقوقی زدند. هرچند اقدام این مجموعه تعللی جدی در عملیات زمینی ایجاد نکرد؛ اما در ادامه عملیات زمینی، این جریان و سازمان‌های ایجاد شده از سوی آنها می‌توانند مانعی جدی برای استمرار جنگ باشند؛ چراکه با جمع‌آوری داده‌های میدانی علیه رژیم صهیونیستی در محافل حقوقی بین‌المللی، می‌توانند در آینده برای رژیم صهیونیستی مشکلات جدی به وجود آورند. بنابراین، در زمینه استمرار جنگ، قطعاً مانعی جدی خواهند بود.

جریان‌های اجتماعی و مردمی مخالف عملیات زمینی: بخش اصلی این دسته از مخالفان جنگ را مخالفان نتانیاها و خانواده‌های اسیران رژیم صهیونیستی تشکیل می‌دهند. مخالفان نتانیاها با استناد به اینکه وی کفایت لازم برای مدیریت جنگ و حاکمیت را ندارد و مسئول شکست فعلی نیز اوست، خواستار استعفای نتانیاها و پایان جنگ بودند. البته، در این جریان بخشی نیز تنها خواستار استعفای نتانیاها و ادامه جنگ بودند؛ اما بخشی از این جریان که عمدتاً شامل معترضان خیابانی دوره اصلاحات قضایی می‌شدند، خواستار توقف عملیات زمینی بودند. دلیل این مخالفت، کنار گذاشتن راه حل دودولتی برای حل بحران است. این جریان معتقد است، مذهبی‌ها و افراطی‌های صهیونیست یا کنار گذاشتن راه حل دودولتی، موجبات این درگیری‌ها را به وجود آورده‌اند و دست به جنایت علیه بشریت می‌زنند (<https://www.dw.com>).

بخش دوم مخالفان اجتماعی و مردمی، خانواده‌های اسیران رژیم صهیونیستی در بند مقاومت هستند. بخشی از خانواده این اسیران به همراه بخش‌هایی از اجتماع که در پویش حامیان آنها قرار گرفتند، با عملیات زمینی مخالفت کردند؛ چراکه معتقد بودند در جریان عملیات زمینی، جان این اسیران به خطر خواهد افتاد. از یک سو، حین حمله ممکن است این اسیران گشته شوند؛ همان‌گونه که طبق اعلام مقاومت، ۶۰ نفر از اسیران در بند مقاومت در عملیات هوایی کشته شدند. از سوی دیگر،

ممکن است این اسیران در زمانی که فشار رژیم صهیونیستی بیشتر شود، به ابراز اعمال فشار بر رژیم صهیونیستی برای پایان دادن به عملیات زمینی تبدیل شوند که در هر صورت، جان آنها در معرض خطر قرار خواهد گرفت.

این خانواده‌ها نه تنها در مورد عملیات زمینی، بلکه در تصویب لوائح قانونی در کنست نیز ورود کردند و زمانی که بن‌گور، وزیر امنیت ملی، قصد داشت لایحه «اعدام مجریان عملیات مقاومتی» را در کنست به تصویب برساند، با حضور در جلسه کنست، مانع تصویب این لایحه شدند؛ چرا که معتقد بودند تصویب این لایحه در وهله نخست، جان اسیران رژیم صهیونیستی را به خطر خواهد انداخت.

۲. چالش‌ها و موانع مرتبط با نوار غزه

جدی‌ترین موانع عملیات زمینی رژیم صهیونیستی در نوار غزه، مربوط به همین منطقه است. در نوار غزه چهار عامل تهدید و چالش وجود دارند که مانعی در برابر عملیات زمینی رژیم صهیونیستی هستند و می‌توانند عملیات زمینی را به طور جدی تحت تأثیر قرار دهند.

۲-۱. جنگ تونل‌ها

سال ۲۰۱۴ میلادی / ۱۳۹۳، رژیم صهیونیستی که به دنبال ضربه زدن به جنبش حماس بود، با بهانه قرار دادن قتل سه دانش‌آموز مدارس یهودی در کرانه باختری، به نوار غزه حمله کرد. حمله زمینی رژیم صهیونیستی در آن مقطع پس از سه هفته انجام شد؛ اما هنگامی که دشمن حمله زمینی را آغاز کرد، بانبرد تونل‌ها روبه‌رو شد.

نبرد تونل‌ها برای صهیونیست‌ها ناشناخته بود. با شروع عملیات زمینی، آنها متوجه شدند که رزمندگان مقاومت از داخل تونل‌های در هم تنیده‌ای که به هم راه دارند، نیروهای ارتش رژیم صهیونیستی را دور زده و از مواضع پشت یا کنار به آنها حمله می‌کنند.

نبرد تونل‌ها برای ارتش رژیم صهیونیستی به معنی غافلگیری تمام‌عیار روی زمین بود. نتیجه آن برای صهیونیست‌ها، دادن تلفات بالا و گروگان دادن به رزمندگان مقاومت بود. از آن جنگ هنوز وضعیت

چهار سرباز ارتش رژیم صهیونیستی در ابهام قرار دارد؛ سربازانی که مقاومت در همان روزهای جنگ ۵۱ روزه سال ۲۰۱۴/۱۳۹۳ از گروگان گرفتند؛ اما چاره‌ای جز اذعان به این حقیقت تلخ گروگان دادن به مقاومت نداشتند. آن گروگان‌ها هنوز در اختیار مقاومت قرار دارند و جز خبری که جنبش حماس از مجروحیت یکی از آنها در یکی از بمباران‌های هوایی سال‌های اخیر داد، هیچ اطلاعاتی رژیم صهیونیستی از آنها نتوانست به دست آورد.

حالا صهیونیست‌ها پس از ۹ سال یک بار دیگر در ورودی‌های غزه قرار گرفتند و قصد عملیات زمینی دارند. اولین نکته‌ای که ذهن فرماندهان و سربازان ارتش این رژیم را به خود مشغول می‌کند، جنگ تونل‌هاست؛ تونل‌هایی که کمترین آرمغانش برای ارتش صهیونیستی، محاصره، تلفات و گروگان دادن است.

راه حل صهیونیست‌ها برای این معضل بزرگ، استفاده از بمب‌های سنگ‌رشکن در سطحی وسیع است؛ به گونه‌ای که منطقه وسیعی را با خاک یکسان کند. اما این راه حل در حالی که هیچ تصویر دقیقی از تونل‌های مقاومت وجود ندارد و اینکه این تونل‌ها تا کجا کشیده شده‌اند، فقط می‌تواند به عنوان یک مخدر، صهیونیست‌ها را تا آستانه آغاز یک عملیات زمینی پیش برد و آنگاه اگر فرضیه اولیه همین راه حل نامطمئن در میدان نادرست از آب درآید، تنها به یک فاجعه برای ارتش رژیم صهیونیستی بدل خواهد شد؛ فاجعه‌ای که ترس از وقوع آن، صهیونیست‌ها را تا کنون از اجرای حمله زمینی در نوار غزه، مجبور به بهانه‌تراشی کرده است. ضمن آن که آنها برای مقابله با تونل‌ها همان گونه که در بخش نخست به آن اشاره شد، به فناوری‌هایی چون ربات‌ها متوسل شده‌اند که باز هم برای آنها اطمینان حاصل نمی‌کند. مواجهه با جنگ تونل‌ها، یکی از موانع و چالش‌های جدی رژیم صهیونیستی برای عملیات زمینی است (<https://www.aljazeera.com>).

عملیات طوفان الاقصی برای رژیم صهیونیستی یک طوفان بود. حمله غافلگیرانه مقاومت فلسطین به شهرک‌های اطراف نوار غزه، اقدامی نبود که از سوی دستگاه‌های اطلاعاتی رژیم صهیونیستی قابل باور باشد. اخبار منتشر شده پس از عملیات، نشان می‌دهد شب عملیات، نشانه‌هایی از تحرکات گروه‌های مقاومت به دستگاه‌های اطلاعاتی رژیم صهیونیستی رسیده است؛ اما آنها با اطمینان به اشتباهات محاسباتی خود مبنی بر اینکه جنبش حماس به دنبال آرامش در نوار غزه است و دست به اقدام عملیاتی نخواهد زد، نشانه‌های به دست آمدن رانادید گرفتند. نتیجه اجرای دقیق برنامه فریب مقاومت فلسطین برای دشمن صهیونیست، یک غافلگیری تمام عیار بود که حاصل آن، ۱۴۰۰ کشته و بیش از ۲۴۰ اسیر بود.

جامعه رژیم صهیونیستی به دلیل تاب‌آوری بسیار پایین که قرآن کریم آن را نتیجه دنیادوستی بی‌اندازه آنها توصیف می‌کند، تحمل کشته شدن سربازان خود را ندارد. از این رو، همواره در تمامی جنگ‌ها و درگیری‌های رژیم صهیونیستی، آمار کشته‌های این رژیم حتی المقدور تا زمان ممکن محفی نگاه داشته می‌شود و پس از انتشار رسمی از سوی این رژیم نیز آمار آن آنچه در واقعیت افتاده نیست و آمار دروغ را منتشر می‌کند.

اما این تاب‌آوری پایین در مقابل کشته شدن، در مقابل اسیر شدن دوچندان است و صهیونیست‌ها به هیچ وجه تحمل این راندارند که اسیر در دست دشمن خود داشته باشند. نمونه‌هایی که پیش از این اتفاق افتاده‌اند، درستی این مسئله را تأیید می‌کنند. طی سال‌های ۲۰۱۴/۱۳۹۳ تا کنون، خانواده چهار اسیر رژیم صهیونیستی در بند مقاومت، با وجود آن که مطلعند رژیم صهیونیستی هیچ اطلاعی از این اسیران ندارد و مقاومت نیز حاضر به مذاکره با آنها نیست؛ اما همواره اقدام به برگزاری پوش‌های متعدد برای اعمال فشار بر دولت‌های رژیم صهیونیستی کرده‌اند تا این اسیران را آزاد کنند و این، همان مفهوم عدم تاب‌آوری دوچندان جامعه رژیم صهیونیستی در برابر اسراست.

در عملیات طوفان الاقصی بیش از ۲۳۰ صهیونیست، بر اساس اعلام

رسمی ارتش رژیم صهیونیستی، در بند مقاومت اسیر هستند. رژیم صهیونیستی به دو دلیل بابت وجود این اسیران در نوار غزه نمی تواند به راحتی دست به عملیات زمینی بزند (<https://www.theguardian.com>): اول اینکه، عملیات زمینی می تواند به کشته شدن اسیرانی بینجامد که در حال حاضر در اختیار مقاومت قرار دارند. کما اینکه بر اساس اعلام مقاومت، تاکنون بیش از ۵۰ نفر از آنها در حملات هوایی رژیم صهیونیستی به نوار غزه کشته شده اند (<https://www.reuters.com>).

دوم آن که جامعه این رژیم با فشار فراوانی که به این رژیم وارد می کند، انتظاری که از عملیات زمینی دارد، آزاد کردن این اسراست. در حالی که هدف ارتش رژیم صهیونیستی از عملیات زمینی، از بین بردن مقاومت است. این دوگانگی می تواند افکار عمومی رژیم صهیونیستی را پس از حمله زمینی و عدم تحقق انتظار افکار عمومی به شدت ناامید کند و به اعتراضات وسیع بینجامد. حال در این دوگانگی به وجود آمدن، رژیم صهیونیستی به خوبی می داند که ممکن است در زمان حمله، متحمل خسارت های سنگین شود و اسیران جدیدی نیز از خود باقی بگذارد. حالا خانواده های اسیران رژیم صهیونیستی یک معضل داخلی و خود این اسیران، معضلی در نوار غزه برای عملیات زمینی رژیم صهیونیستی هستند.

۲.۲. شگفتانه های مقاومت برای رژیم صهیونیستی

هنگامی که جنبش حماس در سال ۲۰۰۷ میلادی ۱۳۸۶ اعلام حاکمیت کرد و دولت قانونی خود را در آنجا تشکیل داد، دشمن این تصور را داشت که بایک موجودیت نوپای ناتوان روبه روست که می تواند با ابزارهای نه چندان قوی این موجودیت را یا در راستای منافع خود حرکت دهد یا آنکه آن قدر ضعیف نگاهش دارد که به مرور از بین برود یا تبدیل به موجودیتی بی فایده شود که خود مردم از میدان آن را به درکنند.

مجموعه راهبردهای فوق، خیلی زود ناکارآمدی خود را نشان دادند و دشمن متوجه شد در محاسبات خود دچار اشتباه شده است. بنابراین،

دشمن تلاش کرد در يك اقدام غافلگیرانه سخت در جنگ ۲۲ روزه در اواخر سال ۲۰۰۸ میلادی / ۱۳۸۷، این موجودیت را از بین ببرد؛ اما همان اقدام بی نتیجه ماند و مقاومت بارویکرد جهادی خود دشمن را در رسیدن به هدفش ناکام گذاشت.

تلاش دشمن پس از آن معطوف به راهبردی با عنوان «راهبرد چمن زنی» ماند؛ به این معنی که دشمن از هر از چندگاهی با حمله به زیرساخت‌های مقاومت، امکان رشد، توسعه و توانمندسازی را از مقاومت بگیرد و مقاومت را ضعیف نگاه دارد. حملات هر از چندگاه دشمن به مقاومت که با حملات سخت و وارد کردن خسارت‌های بالا صورت می‌گرفت، در این راستا انجام شد.

اما به ناگاه در سال ۱۳۹۳/۲۰۱۴ در جنگ ۵۱ روزه، دشمن اشغالگر غافلگیر شد و در حمله‌ای که قصد داشت راهبرد چمن زنی خود را اجرا کند، با توانمندی‌هایی از مقاومت روبه‌رو شد که به هیچ وجه فکر نمی‌کرد در سالیان گذشته با وجود اجرای راهبرد چمن زنی، در مقاومت به وجود آمده باشد. رونمایی از پهپادهای اطلاعاتی و هجومی، به کارگیری موشک‌های دوربرد برای هدف قرار دادن شمال فلسطین اشغالی، جنگ الکترونیک، حمله سایبری، هک شبکه‌های ماهواره‌ای رژیم، ارسال پیام تهدید از طریق تلفن همراه برای شهروندان رژیم صهیونیستی، رونمایی از یگان دریایی مقاومت و جنگ تونل‌ها، مجموعه‌ای از توانمندی‌هایی بود که مقاومت در آن دوره از آنها رونمایی کرد.

هر يك از این توانمندی‌ها دشمن را در ورطه‌ای از شکست فرو برد و نتیجه آن، دست خالی بازگشتن رژیم صهیونیستی از نوار غزه بود. هنوز چهار سرباز ارتش رژیم صهیونیستی که در آن جنگ در عملیات تونل‌ها، اسیر مقاومت شدند، وضعیتی نامعلومی دارند و رژیم صهیونیستی حتی اطلاعی از آنها ندارد. این جدای از تلفات انسانی بالایی است که رژیم صهیونیستی در غافلگیری مواجهه با جنگ تونل‌ها آن را مخفی کرد و هیچ‌گاه آمار حقیقی کشته‌هایش را اعلام نکرد.

حمله پیش‌دستانه مقاومت به رژیم صهیونیستی در نبرد «شمشیر قدس» و

حماسه‌ای که مقاومت فلسطین در طوفان الاقصی رقم زد، این مجموعه از شگفتی‌ها را تکمیل کرد. حالایکی از دلایل زمین‌گیر شدن رژیم صهیونیستی پشت دیوار غزه و عملیات زمینی محدود و نقطه‌ای، به این دلیل است که این پرسش همواره برای صهیونیست‌ها وجود دارد که «حالا مقاومت چه شکفتانه‌ای برای ارتش رژیم صهیونیستی آماده کرده است؟» همین مسئله موجب شده است تا رژیم صهیونیستی نتواند به راحتی وارد نوار غزه شود و نوار غزه به کابوسی سنگین تر از قبل برای این رژیم تبدیل شده است.

در کنار تمام این ناشناخته‌ها، مقاومت دستاوردهای جدیدی را در عملیات طوفان الاقصی رونمایی کرده است که در کنار شگفتی‌های ناشناخته مقاومت، کار را برای رژیم صهیونیستی در حمله به نوار غزه دشوارتر از قبل کرده است.

ضدزره «یاسین ۱۰۵»: ضدزره «یاسین ۱۰۵»، یک سلاح دوش پرتاب است که از قبضه‌ای شبیه قبضه سلاح آرپی جی برخوردار است. این سلاح جدید، ساخته رزمندگان مقاومت فلسطین است. سبکی این سلاح، قدرت محرک بالایی را به رزمندگان می‌دهد و مزیت رژیم صهیونیستی در نبرد زمینی را که واحد زرهی آن است، به چالش کشیده است. تاکنون رزمندگان مقاومت به شکار بیش از ۲۵ زرهی طی یک هفته ورود زمینی رژیم صهیونیستی اشاره کرده‌اند که به نظری رسد به دلیل جدی نشدن درگیری‌های زمینی، در آینده این عدد بسیار بیشتر شود (<https://www.armyrecognition.com>).

بمب دست‌ساز ضدتانک: این سلاح، یک بمب دست‌ساز با یک چاشنی کشیدنی شبیه نارنجک است که طول آن حدود ۴۰ سانتی‌متر و قطر آن قریب ۱۵ سانتی‌متر است. رزمندگان مقاومت با نزدیک شدن به زرهی‌های دشمن، این بمب دست‌ساز را پس از کشیدن ضامن چاشنی آن، روی زرهی قرار می‌دهند. ۷ ثانیه پس از کشیدن ضامن چاشنی، این بمب دست‌ساز منفجر می‌شود و زرهی را از کار می‌اندازد (<https://www.almayadeen.net>).

اژدر «العاصف»: این سلاح دریایی مقاومت، یک سلاح هوشمند و قابل کنترل است که به صورت هدایت شده به آب افکنده می‌شود و بدون ارسال هیچ

فرکانس یا موجی در اعماق دریا آرام می‌گیرد و به محض نزدیک شدن هدف، به آن اصابت می‌کند. این اثر دریایی هدایت شونده می‌تواند برای اهداف متعدد دریایی به کار گرفته شود. این سلاح بازدارندگی قابل توجهی برای رژیم صهیونیستی در سواحل فلسطین و دریای مدیترانه ایجاد خواهد کرد.

روی این اثر در یک دستگاه کنترل و هدایت و یک دوربین قرار دارد. در کنار آن، باله‌هایی وجود دارد که به همراه پروانه به حرکت اثر در کم می‌کنند (<https://www.alkofiya.com>).

پهپاد چند منظوره الزواری: هواپیماهای بدون سرنشین یا همان «پهپاد» از ابتکارهایی است که مقاومت فلسطین از سال ۲۰۱۴ رسماً از آن استفاده کرده است. پهپاد «الزواری» که ابتدا با عنوان «ابیل» ارائه شد، طراحی و ساخت «محمد الزواری» است. کسی که در سال ۲۰۱۶ میلادی ۱۳۹۵ به دست رژیم صهیونیستی در تونس ترور شد و به شهادت رسید. پس از آن، نام پهپاد طراحی شده وی به نام خود او «الزواری» تغییر نام یافت. پهپاد الزواری نخستین بار در سال ۲۰۲۱/۱۴۰۰ در نبرد «شمشیر قدس» برای کار اطلاعاتی به کار گرفته شد؛ اما در طوفان الاقصی علاوه بر به کارگیری در حوزه اطلاعاتی، با حمل بمب‌های کوچک اقدام عملیاتی نیز انجام داد. ضمن اینکه از این پهپاد برای جنگ روانی و پخش نامه‌های کاغذی از آسمان نیز استفاده شد (<https://www.aljazeera.net>).

۳. چالش‌ها و موانع منطقه‌ای

رژیم صهیونیستی در عرصه منطقه‌ای باد و چالش مهم مواجه است که به طور خاص در خصوص عملیات زمینی به مانع و چالش اصلی این رژیم تبدیل شده‌اند.

۱.۳. راهبرد اتحاد جبهه‌های مقاومت

با حمله غرب به سوریه و بحران داخلی به وجود آمده در این کشور از سال ۲۰۱۱/۱۳۹۰، جریان‌های مقاومتی به حمایت تمام‌قد از این کشور پرداختند؛ چرا که قرار گرفتن سوریه در اختیار جریان‌های دست‌شاند غرب، محور مقاومت را دو تکه می‌کرد و بین اعضای محور مقاومت در غرب قاره

کهن و آسیای میانه فاصله می انداخت. استمرار بحران سوریه و کشاندن آن به عراق، موجب شد جریان مقاومت برای دفاع از خود در یک جغرافیای ممتد از ایران تا لبنان گسترده شود. این مسئله اگرچه در آغاز یک تهدید بود؛ اما به مرور تبدیل به یک فرصت غیر قابل تصور شد. مقاومت که برای حفظ کیان خود باید در جغرافیای پنج کشور ایران، عراق، سوریه، لبنان و فلسطین از خود دفاع می کرد، با حفظ کیان خود و یکپارچه کردن این موجودیت، یک مجموعه به هم پیوسته به نام محور مقاومت را در بخش عظیمی از غرب آسیا به وجود آورد که حالا همگی هم پیمانی هستند که در یک راستا عمل می کنند و مانعی جدی بر سر پروژه های غربی هستند.

این محور پس از فروکش کردن بحران در سوریه و عراق و به دست گرفتن سکان قدرت سیاسی، به یکپارچه سازی ساختار خود پرداخت و حالا یک مجموعه یکپارچه است که همچون یک جسم در زمان حمله عامل خارجی از اعضای خود دفاع می کند.

مهم ترین نگرانی رژیم صهیونیستی از آغاز یک حمله سراسری و سنگین که در آن تمام زیرساخت های غزه را به گونه ای از بین ببرد که امکان حیات در نوار غزه وجود نداشته باشد، همین مجموعه یکپارچه به هم پیوسته است که در راهبرد نظامی خود، اتحاد میدان ها را برای دفاع از اعضای خود تعریف کرده است.

طی زمانی که از عملیات طوفان الاقصی گذشت، اعضای محور مقاومت به عنوان اعضای یک ساختار یکپارچه از غزه دفاع کردند. حمله گروه های مقاومتی از جولان و جنوب لبنان، حملات حزب الله لبنان از جنوب لبنان، حملات انصار الله یمن، حملات گروه های مقاومتی عراق به پایگاه های آمریکا در عراق و سوریه، همگی در این راستا رقم خورده است. رژیم صهیونیستی که در راهبرد نظامی خود احراز ورود به جنگ همه جانبه در چند جبهه را برای خود تعریف کرده است، به خوبی آگاه است که اتحاد میدان ها به راحتی این رژیم را وارد جنگی همه جانبه در چند جبهه خواهد کرد که امکان پیروزی بیرون آمدن از این میدان برای رژیم صهیونیستی را میسر نخواهد کرد. بنابراین،

چاره‌ای ندارد جز آن که اقدام نظامی زمینی را به گونه‌ای آغاز نکند که راهبرد «اتحاد میدان» و یکپارچگی محور مقاومت عمل کند؛ چرا که آنگاه پایان آن ممکن است حذف رژیم صهیونیستی برای همیشه از نقشه منطقه باشد.

داده‌های میدانی حکایت از آن دارند که این عامل، یکی از جدی‌ترین موانع و چالش‌های رژیم صهیونیستی در عملیات زمینی بوده و هست. صهیونیست‌ها از ترس اینکه میدان جنگ به کل منطقه گسترده نشود، به آمریکا و کشورهای غربی متوسل شده‌اند. همچنان که صهیونیست‌ها در همان روزی که ارتش یمن، اولین کشتی رژیم صهیونیستی را در دریای سرخ توقیف کرد، با آتش بس موافقت کردند (<https://www.palestine-studies.org>)^۱.

۲-۲. موضع منفی کشورهای منطقه

یکی از محولاتی که عملیات طوفان الاقصی در منطقه به وجود آورد، تغییر موضعی بود که در بین کشورهای هم‌پیمان غرب و ایالات متحده ایجاد کرد. برخی از این کشورها که به سمت عادی‌سازی نیز حرکت کرده بودند و روابط نزدیکی با رژیم صهیونیستی داشتند، با آغاز طوفان الاقصی و خروش افکار عمومی جهان، چاره‌ای جز اتخاذ موضع مخالف با رژیم صهیونیستی نداشتند. همین موضع منفی به طریق اولی، در مورد عملیات زمینی شدیدتر و موجب شد یکی از نقاطی که رژیم صهیونیستی برای خروج از انزوای دهه‌ها برای آن برنامه‌ریزی کرده بود نیز به رغم همه محاسباتش، به نقطه‌ای برای اعمال فشار بر رژیم صهیونیستی تبدیل شود. عربستان سعودی که پیش از طوفان الاقصی در آستانه عادی‌سازی روابط قرار گرفته بود، پس از استمرار حملات هوایی رژیم صهیونیستی، موضعی سخت برای پایان دادن به حملات اتخاذ کرد و با آغاز عملیات زمینی، به یکی از کشورهای تبدیلی شد که موضع نرم را در قبال رژیم صهیونیستی کنار گذاشت و به اعمال فشار بر این رژیم برای پایان دادن به

۱. و حلق الساعات أو و حلق العجبات أو محور المقاومة: بين الشعارات والوقائع

<https://www.palestine-studies.org/ar/node/175474>

جنگ روی آورد (https://www.france24.com).

در کنار عربستان، کشورهای عضو شورای همکاری خلیج فارس نیز وارد این فاز شدند. تاجایی که کشور بحرین که همواره تابع عربستان بوده است، اعلام کرد قصد دارد روابط خود را با رژیم صهیونیستی قطع کند. این مواضع زمانی تندتر شد که رژیم صهیونیستی با شروع عملیات زمینی، از طرح انتقال جمعیت به جنوب نوار غزه و خارج کردن از فلسطین سخن گفت. در اینجا بود که کشورهای که زمانی هم پیمان رژیم صهیونیستی بودند، واکنش کاملاً منفی نشان دادند. مصر واردن. که اولین کشورهای بودند که با رژیم صهیونیستی عادی سازی کرده اند. مخالفت صد در صدی خود را با انتقال جمعیت از فلسطین به کشور هایشان اعلام کردند (https://www.youm7.com). 'مواضع این دو کشور به همین موضع گیری کوتاه خلاصه نشد و به طور مستمر در حال تکرار است و معنی آن، این است که این موضع آنها، موضعی کاملاً جدی است. اینکه انگیزه و دلیل اصلی این کشورها برای این موضع گیری چیست؟ در مجال بحث این نوشته نیست؛ اما این مسئله بسیار جدی از سوی این کشورها هنوز دنبال می شود.

سایر کشورهای عربی نیز مسئله انتقال جمعیت را که بر آمده از عملیات زمینی بود، به شدت رد کردند و نوعی اجماع غیر مستقیم در منطقه ایجاد شد تا با متوقف کردن عملیات زمینی رژیم صهیونیستی در نوار غزه، مانع اجرای طرح های الحاقی آن، مثل انتقال جمعیت شوند. این عامل در کنار عوامل دیگر منطقه ای و داخلی به مانعی برای جلوگیری از عملیات رژیم صهیونیستی تبدیل شد.

۴. چالشها و موانع بین المللی

در عرصه بین الملل رژیم صهیونیستی برای عملیات زمینی با چهار دسته مشکل مواجه شد:

▪ انتقادهای نهادهای بین المللی به عملکرد رژیم صهیونیستی؛

۱. محمود مسلم: مصر ترفض تخبیر سكان غزة.. واسرائیل عادت اشرس بعد الهدنة
 https://www.youm7.com/story/2022/12/23/محمود مسلم مصر ترفض تخبیر سكان غزة واسرائیل
 عادت اشرس 6291668

- انتقاد کشورهای مختلف به عملیات زمینی رژیم صهیونیستی؛
- مخالفت‌های شدید مردمی و افکار عمومی علیه رژیم صهیونیستی؛
- از دست دادن حمایت حامیان کلیدی.

ع. ۱. انتقادهای نهادهای بین‌المللی به عملکرد رژیم صهیونیستی

آغاز حملات رژیم صهیونیستی علیه نوار غزه با واکنش منفی سازمان‌های بین‌المللی و سازمان ملل روبه‌رو بود. در این روند شورای حقوق بشر، دفتر امور بشر دوستانه، مجمع عمومی سازمان ملل و یونسکو، نهادهایی هستند که به شدت به روند گسترار رژیم صهیونیستی در نوار غزه واکنش شدید نشان دادند. آنتونیو گوترش، چند مرتبه در اظهاراتش ضمن محکوم کردن گسترار رژیم صهیونیستی در نوار غزه، ریشه مشکل را مربوط به چند دهه اشغال فلسطین دانست (<https://english.elpais.com>).

با آغاز عملیات زمینی، این واکنش‌های منفی دوچندان شد. به ویژه هنگامی که رژیم صهیونیستی تصمیم گرفت جمعیت را به جنوب غزه و از آنجا به خارج از فلسطین کوچ دهد، اظهارات مقامات نهادهای بین‌المللی شکل جدی‌تر و پرتکرارتری به خود گرفت. معنی این تکرار آن بود که هیچ کس مایل به انجام این اقدام از سوی رژیم صهیونیستی نیست و سازمان‌های بین‌المللی در راستای جلوگیری از این انتقال جمعیت، به دنبال خشکاندن عامل آن، یعنی عملیات زمینی هستند. در حقیقت، عملیات زمینی از یک سو به دلیل نخریب‌هایی که به همراه داشت مورد مخالفت قرار گرفت و در سوی دیگر، مخالفت با آن زمانی دوچندان شد که مشخص شد عملیات زمینی مقدمه‌ای برای اجرای طرح‌های توسعه طلبانه صهیونیست‌ها و اخراج فلسطینی‌ها از سرزمین مادری‌شان است.

نکته مهم‌تر این‌که بابر خورد شدیدی که صهیونیست‌ها علیه این نوع اظهارات مقامات سازمان‌های بین‌المللی کردند، در برخی موارد آنها را به عقب‌نشینی واداشتند؛ اما همین عقب‌نشینی موجب اعتراض نهادهای دیگر زیر مجموعه سازمان ملل شد و محکومیت آنها را به همراه داشت (<https://apnews.com/article>). حالاً نهادهای بین‌المللی جدا از

موضوعی که در قبال عملیات زمینی رژیم صهیونیستی اتخاذ کردند. به نگرانی آید رژیم صهیونیستی، پس از پایان جنگ تبدیل شده اند؛ چرا که هر یک از این سازمان‌ها پس از جنگ با بررسی جنایات رژیم صهیونیستی و اتخاذ تصمیم‌های بازدارنده، تلاش خواهند کرد علیه این رژیم قطعنامه‌هایی را به تصویب برسانند که نتیجه آن، انزوای فشار بین‌المللی بر رژیم صهیونیستی است. بنابراین، صهیونیست‌ها تلاش خواهند کرد با اقدامات امروز تا حدی از فشارهای آید بکاهند؛ راهی که جز عقب‌نشینی از عملیات زمینی، جایگزینی برایش وجود ندارد و به همین دلیل، نوعی شک و تردید در ادامه عملیات زمینی رژیم صهیونیستی ایجاد می‌کند (https://reliefweb.int/report).

۲-۴. انتقاد کشورهای مختلف به عملیات زمینی رژیم صهیونیستی

اگر حمله هوایی رژیم صهیونیستی با مخالفت کشورهای مختلف جهان مواجه شد، عملیات زمینی موجهی شدیدتر از آنچه در حملات هوایی رژیم صهیونیستی رخ می‌داد را با خود به همراه آورد. علت آن بود که حاکمیت‌های سیاسی جهان همگی شاهد نسل‌کشی همراه با تخریب زیرساخت‌های نوار غزه بودند؛ اقدامی که در پس ادعای رژیم صهیونیستی مبنی بر مقابله با گروه‌های مقاومت، نشان می‌داد این رژیم به بهانه مقابله با مقاومت، با درپیش گرفتن سیاست زمین سوخته، در حال تبدیل کردن نوار غزه به منطقه‌ای است که دیگر اسکان فلسطینی‌ها در آن امکان نداشته باشد.

به همین دلیل بود که با آغاز عملیات زمینی، موجهی از اعتراض‌ها در میان حاکمیت‌های جهان از کشورهای شرق گرفته تا جهان غرب علیه رژیم صهیونیستی و عملیات زمینی‌اش در نوار غزه به وجود آمد. این موج آنقدر جدی و شدید شد که به کشورهای حامی و همراه رژیم صهیونیستی مثل اسپانیا و بلژیک هم رسید. تاجایی که نخست‌وزیران اسپانیا و بلژیک پیش از آتش‌بس با حضور در گذرگاه رفح به شدت نسبت به اقدامات رژیم صهیونیستی در نوار غزه و گذرگاه رفح انتقاد و این رژیم را به نسل‌کشی محکوم کردند (https://www.timesofisrael.com).

این فشارها تا جایی پیش رفت که موجب استعفادر برخی کشورها همچون مجلس عوام انگلستان شد تا بتواند دولت این کشور را مجبور به اتخاذ موضع علیه رژیم صهیونیستی کند. مجموع این واکنش‌ها و موضع‌گیری‌ها به دنبال کاهش فشار نظامی رژیم صهیونیستی بر نوار غزه بود که توقف عملیات زمینی، بخش نخست آن را در بر می‌گیرد.

۳-۴. مخالفت‌های شدید مردمی و افکار عمومی علیه رژیم صهیونیستی

در میان تمامی عواملی که به مانع و چالشی در مقابل عملیات زمینی رژیم صهیونیستی تبدیل شدند، خشم افکار عمومی جهان، از شدت اثر بیشتری برخوردار بود. در جریان عملیات طوفان الاقصی، حملات رژیم صهیونیستی از خشونت بیشتری برخوردار بود. در عین حال، به دلیل توسعه فضاهای مجازی و شبکه‌های اجتماعی و پیام‌رسان‌های متعدد، این جنایت‌ها در سطح وسیع‌تری انعکاس یافت.

این در حالی است که رژیم صهیونیستی طی سال‌های اخیر به دلیل تکرار جنایت‌های ددمنشانه علیه ملت فلسطین، بیشتر مورد تنفر ملت‌ها قرار گرفته است و همین امر، موجب شد تا موج شدیدی از اعتراضات عمومی علیه رژیم صهیونیستی شکل گیرد.

اگرچه صهیونیست‌ها با بهره‌گیری از نفوذ لابی‌های صهیونیستی، کمپین‌های متعددی را در حمایت از رژیم صهیونیستی شکل دادند؛ اما به هیچ وجه به اندازه در صدی از اعتراضات عمومی نشد و صهیونیست‌ها را به سمت روش دیگر، مثل اعمال فشار بر مقامات برخی کشورها سوق داد؛ اما این راهکار هم نتیجه بخش نبود و صهیونیست‌ها سخت‌شدیدترین فشارهای افکار عمومی قرار گرفتند. ضمن آن که آنها تمام اعتراضات مردمی و اقدام علیه صهیونیست را ذیل عنوان «یهودستیزی» دسته‌بندی کردند؛ اما این اقدام هم راه به جایی نبرد و تنها به منفریت آنها افزود. نکته مهم‌تر آن است که آغاز عملیات زمینی، این اعتراضات را

تشدید کرد و بر تعداد جمعیت کف خیابان‌ها افزود. حالا معترضان در اقصی نقاط جهان يك هدف جدی را در اولویت خود قرار داده‌اند که همان توقف عملیات زمینی در نوار غزه و جلوگیری از کوچ جمعیت فلسطینی به خارج از فلسطین است. فاز دوم اولویت اعتراضات مردمی مربوط به پایان دادن به حملات رژیم صهیونیستی در نوار غزه است (<https://www.aa.com>).

این مسئله بیش از هر عامل دیگری رژیم صهیونیستی را تحت فشار قرار داده است؛ چراکه آینده این رژیم در جهان را با تهدید روبه‌رو کرده است و ادامه آن می‌تواند موجب به وجود آمدن موجی جهانی برای از بین بردن رژیم صهیونیستی شود؛ موجی که نشانه‌هایی از ایجاد آن در اقصی نقاط جهان قابل مشاهده است. بنابراین، می‌تواند مانعی جدی برای پایان دادن به عملیات زمینی و توقف حمله به نوار غزه باشد.

۴. از دست دادن حمایت حامیان کلیدی

از زمان آغاز عملیات طوفان الاقصی، تنها طرفی که در تمام مراحل و روزهای گذشته بر استمرار عملیات زمینی اصرار داشت، مقامات سیاسی درجه اول رژیم صهیونیستی بوده‌اند و حامیان غربی آنها با وجود آن که بر اظهارات مقامات صهیونیست، مهر تأیید می‌زدند؛ اما هر از چندگاهی از توقف درگیری، جلوگیری از خشونت و ممانعت از آسیب رسیدن به غیر نظامیان نیز سخن گفته‌اند. ایالات متحده در این میان نمونه بارز این نوع موضع‌گیری بوده است. مقامات آمریکایی همواره اعلام کرده‌اند جنگ باید تا از بین رفتن حماس ادامه یابد؛ اما در کنار آن، از آتش‌بس موقت نیز حمایت کرده‌اند؛ خواسته‌ای که صهیونیست‌ها به هیچ وجه به سمت آن حرکت نکردند.

حال از زمان شروع جنگ تاکنون، برافروخته شدن افکار عمومی غرب علیه رژیم صهیونیستی بر اثر جنایات ددمنشانه این رژیم، موجب شده دولت‌هایی که تاکنون از رژیم صهیونیستی حمایت مطلق می‌کردند،

در موضع ضعف و تحت فشار افکار عمومی خود قرار گیرند. این فشار تا حدی بوده که رئیس‌جمهور فرانسه و وزیر خارجه انگلستان را مجبور کرد تا در اظهاراتی خواستار پایان دادن به کشتار غیر نظامیان شوند. این به معنای آن بود که ادامه عملیات زمینی، عاملی است که می‌تواند مانع حمایت آن دسته از حامیان جدی و اصلی رژیم صهیونیستی شود که در میان تمام مخالفت‌های جهانی در حال حمایت کلامی و عملی از رژیم صهیونیستی هستند. همین امر موجب شد نتانیاهو با اشاره به همین نکته در بخش‌هایی از نبرد به خواسته آمریکایی‌ها تن دهد و در توجیه افکار عمومی، این‌گونه بگوید که اگر به سخنان مقامات آمریکای گوش ندهد، آنگاه دیگر آنها امکان ادامه حمایت از رژیم صهیونیستی را نخواهند داشت (۶۳۹-۷۷۴-<https://www.jpost.com/opinion/article-۷۷۴۶۳۹>). بنابراین، می‌توان گفت این مسئله نیز یکی از عوامل جدی جلوگیری از عملیات زمینی رژیم صهیونیستی خواهد بود.

جمع‌بندی

با وجود تمام جدیتی که در رژیم صهیونیستی در خصوص عملیات زمینی وجود داشته و دارد، این اقدام نظامی در نوار غزه از موانع جدی برخوردار است که می‌تواند این رژیم را به چالش بکشانند. این موانع از عرصه داخلی رژیم صهیونیستی گرفته تا عرصه بین‌الملل، طیف وسیعی از عوامل را در خود دارد و به مثابه ترمزی برای ادامه عملیات زمینی عمل می‌کند. در میان تمامی عوامل موجود، فشار افکار عمومی داخل و خارج، راهبرد اتحاد جبهه‌های محور مقاومت، شگفتانه‌های مقاومت فلسطین و عدم حمایت آمریکا و هم‌پیمانانش از رژیم صهیونیستی، مهم‌ترین موانع و چالش‌هایی هستند که می‌توانند مانع عملیات زمینی شوند. بنابراین، باید گفت تشدید این عوامل موجب توقف عملیات زمینی در آینده و کاهش این موانع موجب استمرار آن خواهد شد.

منابع و مآخذ

- أبو عیدق: استخدمنا طور یبد العاصف الموجه ضد الأهداف الجریة للمرة الأولى فی هذه المعركة ١٨٨٢٤٣ <https://www.alkofiya.com/index.php/post/188243>
- السعودية تستضيف قمتین بشأن غزة مع تصاعد المخاوف الإقليمية
- شاهد مسيرات من طراز «الزوارى» ترصد حشود الیات اسرائیلة
- عبوة العمل القدائی إلى عهد جدید /٢٠٢٣/١٢/٢ <https://www.aljazeera.net/videos/2023/12/2/2023-12-2-عبوة-العمل-القدائي-الى-عهد-جديد>
- شاهد مسيرات من طراز الزوارى ترصد حشود
- محمود مسلم: مصر ترفض ببحر سكان غزة.. وإسرائيل عادت أشرس بعد الهدنة
- وحدة الساعات أو وحدة الجبهات أو محور المقاومة: بین الشعارات والوقائع
- Analysis: How would Israel fare in Gaza's tunnels?
- António Guterres, a thorn in Israel's side
- European artists, activists, politicians show their solidarity for Palestine
- Hamas militant hit Israeli Merkava tank with Al-Yasin RPG in point-blank attack
- How big is Israel's military and how much funding does it get from the US?
- How Many Armored Vehicles Has Israel Lost Fighting Hamas?
- <https://apnews.com/article/israel-hamas-un-security-council-humanitarian-gaza-Vb7d3057f75e4160bd9dbd9d5a88a0a>
- <https://english.elpais.com/international/2023-11-06/antonio-guterres-a-thorn-in-israels-side.html>
- <https://jewishinsider.com/2023/10/israel-hamas-terror-attack-intelligence-failure/>
- <https://reliefweb.int/report/occupied-palestinian-territory/statement-un-high-commissioner-human-rights-volker-turk-israel-and-occupied-palestinian-territory-10-november-2023-enar>
- <https://www.aljazeera.com/features/2023/11/8/analysis-how-israel-would-fare-in-gazas-tunnels-part-i>
- <https://www.aljazeera.com/news/2023/10/11/how-big-is-israels-military-and-how-much-funding-does-it-get-from-the-us>
- <https://www.aljazeera.com/news/2023/12/2/us-gives-bunker-buster-bombs-to-israel-for-war-on-gaza-report>
- https://www.armyrecognition.com/hamas_gaza_-_israel_war_2023/hamas_militant_hit_israeli_merkava_tank_with_al-yasin_rpg_in_point-blank_attack.html

- <https://www.dw.com/en/israel-hamas-war-live-updates-saturday-november-۴/live-۶۷۳۰۲۹۹۲>
- <https://www.fdd.org/analysis/۲۰۲۳/۱۰/۰۹/netanyahu-outlines-five-goals-of-counterattack-on-hamas/>
- [https://www.haaretz.com/israel-news/۲۰۲۲-۰۷-۱۴/ty-article-magazine/.highlight/israelis-dont-turn-up-for-reserve-duty-and-the-consequences-could-be-catastrophic/۰۰۰۰۱۸۱-fc۸۳-db۲۳-abf۷-fce۳ff۷۵۰۰۰۰۰](https://www.haaretz.com/israel-news/۲۰۲۲-۰۷-۱۴/ty-article-magazine/.highlight/israelis-dont-turn-up-for-reserve-duty-and-the-consequences-could-be-catastrophic/۰۰۰۰۱۸۱-fc۸۳-db۲۳-abf۷-fce۳ff۷۵۰۰۰۰)
- <https://www.israeldefense.co.il/en/node/۶۰۰۶۹>
- <https://www.jpost.com/opinion/article-۷۷۴۶۳۹>
- <https://www.popularmechanics.com/military/weapons/a۴۵۷۸۳۲۸۳/how-many-armored-vehicles-has-israel-lost-fighting-hamas-gaza/>
- <https://www.reuters.com/world/middle-east/israeli-medical-experts-declare-some-gaza-hostages-dead-absentia-۲۰۲۳-۱۲-۰۳/>
- <https://www.theguardian.com/world/۲۰۲۳/dec/۰۱/renewed-strikes-on-gaza-bring-fear-to-families-of-israeli-hostages>
- https://www.timesofisrael.com/liveblog_entry/spain-and-belgium-pms-hold-bizzare-press-conference-at-rafah-crossing-minutes-before-hostages-release/
- <https://www.timesofisrael.com/planeloads-of-combat-gear-arriving-will-get-to-soldiers-soon-idf-defense-ministry/>
- <https://www.wsj.com/world/middle-east/israeli-military-border-residents-press-netanyahu-to-eliminate-hezbollah-threat-۷۳a۲۹۳۴f>
- <https://www.wsj.com/world/middle-east/u-s-sends-israel-۲۰۰۰-pound-bunker-buster-bombs-for-gaza-war-۸۲۸۹۸۶۳۸>
- Israel considers reducing reserve forces due to high economic costs
- Israel is in danger of losing its most reliable bastion of support – opinion
- Israel's intel failure: 'How did this happen?'
- Israel-Hamas war: Protests outside Netanyahu's residence
- Israeli medical experts declare some Gaza hostages dead in absentia
- Israeli Military, Border Residents Press Netanyahu to Eliminate Hezbollah Threat
- Israelis Don't Turn Up for Reserve Duty, and the Consequences Could Be Catastrophic'
- Major General Yaakov Or to Netanyahu: Stop the Defeatism

- Netanyahu Outlines Five Goals of Counterattack on Hamas
- Planeloads of combat gear arriving, will get to soldiers soon – IDF, Defense Ministry
- Renewed strikes on Gaza bring fear to families of Israeli hostages
- Spain and Belgium PMs hold bizzare press conference at Rafah crossing minutes before hostages' release
- Statement by UN High Commissioner for Human Rights Volker Türk on Israel and the Occupied Palestinian Territory (۱۰ November ۲۰۲۳)
- U.S. Sends Israel ۲,۰۰۰-Pound Bunker Buster Bombs for Gaza War
- UN Security Council adopts resolution calling for urgent humanitarian pauses and corridors in Gaza
- US sends 'bunker buster' bombs to Israel for war on Gaza, report says